

Tornio-Kolari sähköistys

Hankkeessa Tornio-Kolari rataosa sähköistetään sekä tehdään tarvittavia parantamis- ja kehittämistoimenpiteitä. Hankkeelle on myönnetty 7,5 M€ valtuus. Hanke lyhentää henkilöliikenteen matka-aikoja sekä parantaa rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta ja teollisuuden kilpailukykyä.

Nykytila

Tornio-Kolari-rataosa on 183 kilometriä pitkä sähköistämätön rata. Rataosalla on kahdeksan liikennepaikkaa. Henkilöjunien suurin nopeus on 100 km/h ja tavarajunien 80 km/h.

Nykytilassa rataosalla liikennöi yöjunia Helsingistä Kolariin sekä raakapuujunia Pellosta ja Kolarista Kemin ja Oulun suuntaan. Lisäksi rataosuudella kulkee satunnaisia Tornion terästehtaan kuljetuksia. Tyypillinen liikennemäärä on 3–4 junaa vuorokaudessa. Liikennemäärät ovat olleet kasvussa viimeisten vuosien aikana. Rataosan liikennepaikkavälit ovat pitkiä ja radan kapasiteetti aiheuttaa haasteita häiriötilanteiden hallinnassa sekä kunnossapidossa.

Tornio-Kolari-rataosuuden tämänhetkinen kunto on nykyiseen liikennemäärään ja nopeustasoon nähden kokonaisuudessaan hyvä. Radan rakenteen osalta parannustarpeita on yksittäisissä silloissa, routimiskohteissa ja radan kuivatusjärjestelmässä.

Hankkeen sisältö ja tavoitteet

Hanke sisältää Tornio-Kolari -rataosan sähköistämisen, sähköistyksen vaatimat muutokset rataosan rata- ja ylikulkusiltoihin sekä Kolarin liikennepaikalle. Sähköistyksen lisäksi tehdään parantamis- ja kehittämistoimenpiteitä, kuten uusi liikennepaikka Niemenpähän ja rautatieturvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Rataosan sähköistys parantaa rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta, teollisuuden kilpailukykyä ja vähentää kuljetusten aiheuttamia haitallisia päästöjä. Henkilöliikenteen täsmällisyys paranee välityskyvyn lisääntyessä sekä matka-ajat lyhenevät veturinvaihtotarpeen poistuessa. Kolarin radalla sähköistyksestä hyötyisi nykyinen yöjunaliikenne Helsinkiin ja raakapuuliikenne mm. Kemiin ja Ouluun. Raakapuuliikenteen odotetaan hieman kasvavan. Sähköistyksestä hyötyisi myös mahdollinen kaivosliikenne.

Päivitetty: 18.9.2025

Linkki hankesivuille:

<https://vayla.fi/tornio-kolari>



Aikataulu

- Tarveselvitys lisäselvityksineen on valmistunut keväällä 2024.
- Hankearviointi on valmistunut syksyllä 2024
- Kolarin liikennepaikan erillisselvitys 2024–2025
- Suunnittelun lähtötietojen kerääminen 2024–2025
- Ratasuunnitelmat 2025–2027
- Toteutus aikaisintaan 2028

Hanke kytkeytyy Tornion kolmioraiteella vuonna 2023 käynnistyneeseen Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden sähköistyshankkeeseen.

Kustannukset

Toteutushankkeen sisältö ja kustannusarvio tarkentuvat suunnittelun edetessä. Hankkeen alustava kustannusarvio on noin 113 milj. euroa (MAKU 145, 2020=100).



Keskeiset vaikutukset

- + Rataosan sähköistys parantaa rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta ja teollisuuden kilpailukykyä.
 - + Liikennejärjestelmän turvallisuus parantuu.
 - + Henkilöliikenteen täsmällisyys paranee sekä matka-ajat lyhentyvät.
 - + Vähentää kuljetusten aiheuttamia haitallisia päästöjä.
-
- Radan kunnossapitokustannukset kasvavat sähköistuksen myötä.
 - Sähköistuksen rakentaminen voi aiheuttaa pidempiaikaisia liikennekatkoksia rakentamisen aikana.

Nykyisillä liikennemäärien ennusteilla sähköistämisen ja keskeisten kehittämistoimenpiteiden hyötykustannussuhde on 0,70. Pelkän sähköistämisen (Ve2) H/K-suhde on 0,75.

Riskit

Hankkeen vaikutuksia arvioidaan tarkemmin seuraavassa suunnitteluvaiheessa, jolloin voi tulla ilmi merkittäviäkin vaikutuksia esimerkiksi ympäristöön.

Taajamassa sijaitsevien siltakohteiden osalta kaavamuutostarpeet ovat mahdollisia. Isompia kaavamuutostarpeita ei ole tunnistettu esiselvitysvaiheessa.

Tarkempaa vaikutustietoa

Hankearviointi valmistui syksyllä 2024 ja se julkaistaan loppuvuodesta 2025. Hankearviointi on sisältänyt neljä hankevaihtoehtoa, joista jatkosuunnitteluun on valittu Ve4 sisältäen sähköistuksen ja keskeisimmät rataosan kehittämistoimenpiteet ml. Niemenpään uuden kohtauspaikan. Hanke toteuttaa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman yleistavoitteita saavutettavuuden, kestävyys- ja tehokkuuden näkökulmista.

Hanke parantaa erityisesti lisääntyvän tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä ja mahdollistaa lisäliikenteen ilman häiriöiden merkittävää lisääntymistä. Hanke parantaa lisäksi Tornio-Kolari rataosalla henkilöliikenteen matka-aikoja sekä radan varrella olevien kuntien saavutettavuutta.

Hankkeella parannetaan tasoristeysturvallisuutta poistamalla tai parantamalla tasoristeyksiä Liikenne- ja viestintäviranomaisen määräysten mukaiseksi. Lisäksi rataosalla tunnistettujen luvottomien ylityspaikkojen käyttö estetään.

Hanke vähentää fossiilisten polttonesteiden käyttöä rata- ja tieliikenteessä ja siten päästöjä, kun rataliikenne sähköistyy ja liikennettä saadaan mahdollisesti siirrettyä maantiekuljetuksista sähköjunaliikenteeseen.

Lisätietoa

Väylävirasto, Projektipäällikkö Arja Lesonen, p.029 534 3520
Väylävirasto, Yksikön päällikkö Anna Miettinen, p. 029 534 3837